

† G U R I E ,
prin harul lui Dumnezeu,
Episcop al Devei și al Hunedoarei,

Preacucernicului cler,
Preacuviosului cin monahal și
Dreptmăritorilor creștini:
Caldă și părintească îmbrățișare cu prilejul
Nașterii Domnului!

**Filantropia începe din familie.
Învățăm „alfabetul dragostei” în copilărie**

*„Dragostea este aripa dăruită de Dumnezeu sufletului,
pentru a urca la El!”
(Michelangelo Buonarroti)*

Iubiți credincioși,

Vă scriu această scrisoare pastorală, în vremuri de pandemie, cu o adâncă și caldă convingere: aceea că **doar dragostea ne poate face să alcătuim un front comun**, pentru a înfrunta cu mult curaj greutățile pe care viața ni le pune pe umeri și să ieșim împreună biruitori din multele ispite ale vremurilor în care trăim. Să ne amintim permanent cuvintele încurajatoare ale Mântuitorului Iisus Hristos: „*În lume, necazuri veți avea. Dar îndrăzniți! Eu am biruit lumea!*” (Ioan 16, 33).

Cu toții știm că „filantropia” înseamnă „dragoste de oameni”. Dar ne întrebăm acum, în vremuri de restriște: „Știm noi să iubim?”; „Dragostea se învață sau este o abilitate înnăscută?”. Constatăm fiecare în parte că, în anumite situații,

suntem deficitari la capitolul „iubire”. Mulți iubesc cu intermitențe doar din calcule raționale, nu dintr-o dispoziție a inimii, nu dintr-un elan emoțional.

Charles Baudelaire definea **dragostea drept „nevoia de a ieși din tine însuși”**. De ce unii se blochează în ei înșiși? Dacă puterea noastră de a iubi este fluctuantă și deloc constantă, avem nevoie de „tratament”. Se înregistrează în ființa noastră o disfuncționalitate serioasă și devastantă, iar cei din jurul nostru vor avea de suferit. **Cu cât iubim mai puțin, cu atât revărsăm mai multă nefericire în jur**. Iar primele victime sunt cei din casa noastră, adică cei mai apropiați, cu care interacționăm zilnic. Colindul „*Sculați, sculați, boieri mari!*” proclamă un mare deziderat: *Dumnezeu S-a făcut om, „ca lumea să-ntinerească,/ Oamenii să se-nfrățească,/ Unul pe-altul să iubească”*.

Dragostea se învață. Ne spune Blaise Pascal: „*Adesea oamenii uită că una din componentele esențiale ale dragostei este voința de a iubi!*”. Următorul pas pentru a iubi „cum trebuie” este să înțelegem gradul sau **intensitatea iubirii de care suntem capabili**; dacă identificăm carențe, să înfruntăm cauzele, nu doar efectele. Soluțiile exterioare nu vor rezolva problema, căci este nevoie de o soluție interioară, de o re poziționare lăuntrică, posibil de realizat doar prin viață duhovnicească. Iubirea ne va da puteri nebănuite, iar lipsa ei ne va secătui.

Exercițiul elementar este **să te vezi cu ochii lui Dumnezeu**, în rugăciune, fără să „îți ții partea excesiv”. Disfuncționalitățile relaționale ale cuplului, crizele căsniciei, nevrozele, toate **demonstrează că dragostea are fluctuații**, că noi nu ne controlăm suficient emoțional și comportamental. Doar mergând la biserică constant putem dobândi puterea de a iubi fără întreruperi, continuu; doar așa ni se deschide inima și rezonăm la versurile colindului „*Colinde, colind, colindând*”: „*Deschide o inimă caldă, ochii și gândul,/ Spre Fiul de Om, cu chip de copil,/ El străbate cărări și vine să-ți cânte/ Colinde, colind, colindând...*”.

Procesul exact prin care dragostea se structurează sau se destructurează este de fapt, relativ, neexplorat de psihologie;

științele cognitive au analizat foarte puțin dinamicile emoționale care acționează în coagularea iubirii, în păstrarea legăturii afective dintre soți și în nedoritul faliment al căsătoriei.

Deci, măcar de Crăciun, „Sărbătoarea Familiei”, să ne concentrăm pe cel mai important lucru: lecția dragostei! Iar aceasta doar de la Dumnezeu o putem învăța. Căci **doar dragostea ne poate face fericiți**. Spunea Johann Wolfgang von Goethe: „*Ce fericire să fii iubit și, o, ce binecuvântare să iubești!*”.

Colindul „*După datini colindăm!*” ne promite că dragostea va sfinți casa noastră: „*Din căldura dragostei vor înflori,/ Florile sunt dalbe, flori de măr,/ Și în pacea casei voastre vor rodi,/ Florile sunt dalbe, flori de măr*”.

Dreptmăritori creștini,

În zilele noastre, tinerii sunt **mult mai informați, dar și mult mai nesiguri**. Internetul le stimulează raționalitatea, dar le lasă subdezvoltat emoționalul. Drept urmare, și voința le rămâne fragilă, neexercitată. Adeseori amână deciziile importante, cele care au repercusiuni pentru întreg restul vieții, precum căsătoria, nașterea de prunci, o profesie stabilă (care să corespundă pe deplin vocației lor) etc. Prin urmare, este necesar ca ei să dobândească încredere în propriile capacități de a înfrunța provocările viitorului. Or aceasta se poate face doar printr-o viață echilibrată, presărată cu rugăciune, având în orizont iubirea infinită a lui Dumnezeu. Ei trebuie să înțeleagă cuvintele lui Sofocle: „*Eu m-am născut ca să iubesc!*”.

Fiii ajunși adulți nu ar trebui să mai depindă total de părinți, ci să știe să se auto-poziționeze pentru a-și afirma propria identitate. Dacă nu devin autonomi, este și vina părinților care i-au hiper-protejat, făcându-i nesiguri, conformiști, fragili și **creșcuți într-un raport de paritate cu lumea adulților**. Părinții nu mai alcătuiesc – precum în trecut – un front comun pentru maturizarea tinerilor și lansarea lor în viață.

Ființele umane, spre deosebire de alte făpturi, au nevoia, **spre a fi fericite, de stabilitate**, de certitudini, de securitate, de **puncte de referință**. Într-o lume care se schimbă extrem de rapid, fiecare dintre noi se teme de imprevizibil,

de provizoriu, de confuzie, de gol, și de propriile reacții în fața necunoscutului. Așadar, avem nevoie de **coordonate, de obiceiuri consolidate, de structuri stabile**, pentru a avea unde ne refugia în cazul schimbărilor excesive și neprevăzute.

Această stabilitate ne-o poate oferi doar Religia și datinile strămoșești, toate coagulate în jurul preocupării de a învăța să iubim, din copilărie și până la bătrânețe, cum spune colindul: *„Verde cetină de brad,/ Noi vă colindăm cu drag,/ De cu seara, gospodari,/ Să trăiți voi, oameni mari.// Copilași colindători,/ Cete mari de urători/ Vă aduc iar, pe la case,/ Vorbe calde și frumoase”*.

Tinerii trebuie să înțeleagă corect și să nu se sperie de constatarea lui Emil Cioran: **„A iubi înseamnă a suferi. Și, cum mulți fug de suferință, puțini știu să iubească!”**. Dragostea se fortifică în familie, cedând, lăsând spațiu voinței celuilalt, dăruindu-te, jertfindu-te! O cale a consolidării dragostei este oferirea de daruri, cale veche „de când lumea”; îți exprimi dragostea prin daruri. Ne spune aceasta și colindul despre colindători: *„N-au venit cu grâu în poartă, ci au rupt din cer/ Briliante, să le-mpartă, Lerui Ler”* (colind pe versuri de Radu Gyr).

Iubiții mei fii duhovnicești,

Cercetările arată că o viață de familie armonioasă ajută enorm la **păstrarea sănătății psihice**, deoarece dragostea este o flacără care emană căldură, este o energie generatoare de pace, conferind seninătate, armonie și bunăstare interioară; cu alte cuvinte, exact ceea ce noi numim „fericire”. În plus, ea ajută la cristalizarea propriei identități, grație unei constante interacțiuni cu celălalt.

Prin dialog, putem negocia și clarifica punctele de vedere diferite din cuplu. În plus, dacă se înfruntă conflictele în mod constructiv, ele se transformă în momente de evoluție în cuplu, de creștere reciprocă, de îmbogățire. Constată *„Colindul vânătorilor”* că *„Astăzi Fiul Cel Sfântu’/ Pace-aduce pe Pământu’,/ Sânge azi să nu mai curgă,/ Lacrimi să nu se mai scurgă”*.

Sugestivă este și următoarea povestire. La încheierea celui de al Doilea Război Mondial, tocmai de Crăciun, un fiu își sună părinții, anunțându-i că se întoarce de pe front.

Părinții s-au bucurat enorm, căci acesta era unicul lor copil. Dar el le spune: „Știți... nu vin singur. Eu sunt încă viu pentru că mi-a salvat viața un camarad, dar el a rămas invalid, fără ambele picioare. Nu are pe nimeni, nu-l putem abandona. L-aș aduce la noi, să ne îngrijim de el”. Mama, mai practică și mai energică, i-a spus: „Adu-l! Dar noi avem planuri mari cu tine: să te realizezi profesional, să ne redresăm economic după război, să te însori, să ne faci bunici. De el ... ne vom descotorosi noi cumva”.

Au trecut zile, săptămâni, luni și fiul nu a mai ajuns acasă. S-au tot întrebat, s-au tot frământat, au apelat și la autoritățile Statului pentru a-l găsi. După un an, tot de Crăciun, au fost anunțați: „V-am găsit fiul. Era aici, prin oraș, vagabond, fără casă, și a murit degerat de la frigul de azi-noapte. Să veniți să faceți identificarea”. Mare a fost durerea părinților. În urmă cu un an au avut un Crăciun al bucuriei, când au aflat că trăiește și se întoarce acasă, pe când acum, un Crăciun al durerii și al muștrărilor de conștiință: „Cum a trăit în același oraș și nu a venit acasă?”. Au mers la morgă să facă identificarea și mare le-a fost mirarea când au descoperit că... nu avea picioare! Înseamnă că el, când spusese că are un camarad invalid, vorbea tocmai despre sine și le-a testat astfel dispoziția de a îngriji un om cu dizabilități; iar expresia „Ne vom descotorosi de el!” l-a convins că este mai bine să rămână pribeag.

Povestea este tristă, dar ne invită la reflecție: „Cât de multă dragoste încapă în inima noastră?”. Cuprins de sentimentul paternității duhovnicești, Sfântul Apostol Pavel îi îndeamnă pe „copiii” săi din tânăra comunitate din Corint la „lărgirea inimii”: „Vă vorbesc ca unor copii ai mei: lărgiți-vă și voi inimile!” (II Cor. 6, 13). Doar dragostea poate să ne dilate inima, încât să iubim pe toți cei pe care Dumnezeu ni-i trimite în cale, sub o formă sau alta. **Pe nimeni nu trimite Dumnezeu în viața noastră fără un scop.** Și pe nimeni nu-l ia din viața noastră fără un scop.

Este foarte importantă comunicarea dintre soți în momentul luării deciziilor importante din viață. A avea certitudinea că se poate permanent conta pe celălalt conferă o stare de confort interior. Comunicarea dă inteligență în luarea

deciziilor, reduce enorm singurătatea, fortificând sentimentul de siguranță și de protecție. Ne avertiza Dante Alighieri: „Iubește puțin cel care poate spune prin cuvinte cât iubește!”. Dragostea deplină nu se poate comunica prin cuvinte. Ne ajută clopoșii și atmosfera de Crăciun: „Sună clopoșei./ Ah, ce bine e/ Să râzi, să cânti voios pe drum,/ Într-o noapte de Crăciun!! Clopoșei, clopoșei/ Vesel să sunați!! Glas de-argint, glas luminos/ Să sune pe cer frumos!”.

Dragi fii întru Domnul,

Dragostea adevărată reduce anxietatea, diminuează riscul depresiei; ea constituie cel mai bun anxiolitic și antidepresiv, întrucât, adeseori, **sunt momente în viață pe care le poți depăși doar grație acceptării și dragostei primite de la cel care îți este alături.** În doi este mult mai ușor să remediezi greșelile și să îi formezi corespunzător pe copii.

Stabilitatea afectivă în familie constituie ingredientul cel mai util pentru a obține succesul și la serviciu. Cel care beneficiază de seninătate în familie o va transfera și la locul de muncă, înfruntând cu ușurință dificultățile de acolo. Starea emoțională din familie se repercutează și în plan social.

Deci, în vremuri când frica îi copleșește pe unii, colindul ne amintește că după frică vine bucuria lucrării lui Mesia în lume: „Noaptea, când păstorii, rând pe rând, veghează,/ O lumină mare îi înfricoșează,/ Dar, din cer, un înger vine cu solia:/ «Bucurați-vă cu toții: S-a născut Mesia!»// Inima vă cântă, veselă mereu:/ Slavă, sus în ceruri, și lui Dumnezeu!/ Fraților, tuturor pacea ne-a adus,/ Copilaș drăgălaș, venit la noi de sus.// Frica le dispare, când, din înălțime,/ Vin cântând spre dânsii îngeri, o mulțime./ Cântul lor exprimă toată bucuria,/ Care-adânc pătrunde-n inimi: «A venit Mesia!»”.

Gânditorul Octavian Paler spunea: „Am avut norocul să constat, pe propria piele, că **dragostea este unicul adevăr important și absolut**, într-o viață care nu ne dă decât daruri relative. Așa că n-am fost ipocrit: am iubit și eu!”. Iar, de Crăciun, Dumnezeu din Cer vine pe Pământ cu o ofertă de iubire absolută; și surprinde acest adevăr colindul „Florica”:

„Floricea, floricea, / Ce ești mândră ca o stea, // Vezi aici, pe brațul meu, / Ți-l aduc pe Dumnezeu; // Floricea se-nchina / Și miresme aducea. // Și eu, mică floricea, / Îi aduc inima mea”.

Dragii mei creștini hunedoreni,

Marele savant Albert Einstein este într-un gând cu satiricul Molière, când afirmă că *„dragostea este cea mai mare forță din univers”*. Și, într-adevăr, aceasta este o forță pozitivă, terapeutică, constructivă. Medicina psihiatrică actuală ne învață că, în familie, un bun raport afectiv sănătos ține la distanță psihopatiile. Dacă o căsătorie funcționează, partenerii reacționează mult mai bine la tensiuni, controlează într-o manieră superioară stresul. Drept dovadă, 80% dintre alcoolici și seropozitivi aparțin categoriei non-familiștilor. O investiție afectivă constituie, deci, o sursă de protecție psihică și de confort interior.

În plus, stabilitatea familiei favorizează longevitatea, statisticile demonstrând acest lucru, divorțații, celibzii, văduvii și necăsătorii trăind, în ansamblu, mult mai puțin. Deci echilibrul și dragostea într-un cuplu ce a depășit 50 de ani de căsnicie constituie un **elixir care prelungește mult viața**.

Pe baza ultimelor cercetări în domeniul neurologiei, se constată că, pe parcursul întregii vieți, creierul nostru codează gândurile și amintirile, formând astfel noi legături neuronale. Mai mult decât atât, interacțiunea dintre emisfera dreaptă și cea stângă ale creierului devine mai integrată, ceea ce conduce la o vertiginoasă îmbunătățire a posibilităților creative. Gerontologul american Gene Cohen (Directorul Centrului de Cercetări în Domeniul Îmbătrânirii și a Sănătății din cadrul Universității „George Washington”) a observat cum creierul unei persoane în etate este mult mai elastic decât creierul tânăr. Astfel, capacitatea intelectuală generală a creierului unei persoane în vârstă de 60-90 de ani crește cu 3.000% față de capacitatea creierului unui tânăr. Deci avem motive să fim optimiști!

Dragostea conferă forță vitală, iar a iubi înseamnă a-ți trăi pe deplin viața. Dragostea înseamnă participare: în doi,

durerea se divizează, se împarte, se fărâmițează, pe când dragostea, bucuria și plăcerea se dublează. În concluzie, vom spune: **Cei care se iubesc devin o fortăreață de neînvinși!** Pentru că în ei lucrează o energie de dincolo de lume. De aceea, vom spune împreună cu tinerii colindători: *„Iisuse, primește-ne inima-n dar/ Și picură-n-trânsa cerescul Tău har/ Și-aprinde cu focu-ți pe cele ce-s reci,/ Ca toate să fie cu Tine, în veci!”*.

Frați creștini dreptmăritori,

Periplul nostru meditativ despre filantropie va aminti și de constatarea lui Richard Wurmbrand: *„Nimeni nu va fi întrebât la Judecată cât de mult a suferit, ci cât de mult a iubit!”*. Așa că fiecare în parte, de Crăciun, să ne întrebăm: Câtă dragoste față de oameni încapă în inima noastră, în urma suferințelor care ne-au dilatat, în trecut, ființa?

Colindul ne îndeamnă: *„Ia, deschideți poarta, mare! Să vă zicem o cântare:/ Nu suntem nici domnișori,/ Ci harnici voinici, feciori;/ Vă urăm, cu veselie,/ Crăciunul să vă mângâie;/ Floarea noastră-i sănătatea;/ Gazdă, s-aveți de ea parte!”*. Vă dorim și noi ca bucuria Crăciunului să vă umple viața! Harul lui Dumnezeu să vă cerceteze inimile și belșugul să nu lipsească din nicio casă în aceste zile sfinte de Sărbători! Gazdelor le dorim să aibă *„mulți colaci în poală,/ cârnaț la subsuoară/ și mult caltaboș în oală!”*. Să se bucure, văzându-și odraslele crescute în Legea Domnului, ca „vlăstarele tinere de măslin” împrejurul mesei lor.

„Dă-ne, la toți, bucurie./ Amin! Doamne, slavă Ție! La mulți ani, s-aveți folos/ de Nașterea lui Hristos!”.

Sărbători fericite! și „La mulți ani!”

**Vă zice al vostru arhiepiscop, de tot-binele doritor,
către Domnul-rugător,**

† G U R I E ,

Episcopul Devei și al Hunedoarei

